

Acta van de Generale Synode van de Gereformeerde Kerken in Nederland, Groningen 2024.

Artikel 1. Opening zaterdag 5 oktober 2024

Namens de samenroepende kerk, De Gereformeerde Kerk te Groningen, opent ds. M.A. Sneep de buitengewone Generale Synode Groningen 2024. Hij gaat voor in gebed en leest vervolgens 2 Korinthe 12:11-21 en geeft enige toelichting bij vers 14 'Ik zoek namelijk niet het uwe, maar uzelf.' Daarna zingt de vergadering Psalm 122:3 'Om 's HEREN tempel binnen u wil ik het goede voor u zoeken'.

Artikel 2. Presentie

De beide geloofsbrieven zijn door de samenroepende kerk in orde gevonden.

Door de classes zijn als afgevaardigden aangewezen:

Classis Noord-Oost		5/10	19/10
Primi	Oud. G.A.E. Rodenboog	X	
	Oud. J.A. Sikkens	X	
	Ds. M.A. Sneep	X	
	Oud. J. Wieringa	X	
	Ds. C. Koster	X	
	Ds. M. Dijkstra	X	
Secundi	Oud. H.D. Hoving	X	
	Oud. W. Westendorp	X	
	Oud. G. Schaak	X	
	Oud. J.P. Bakker	X	
	Oud. H. Tromp	X	
	Oud. N. Driebergen		
Classis Zuid-West			
Primi	Ds. H.Sj. Wiersma	X	
	Oud. G.G. Plaggenmars	X	
	Oud. A. van Egmond	X	
	Ds. G. den Dulk	X	
	Oud. W.M. Burggraaf	X	
	Ds. P. Heres	X	
Secundi	Oud. F. van de Groep		
	Oud. G. Brinkman	X	
	Oud. M.W. Menninga		
	Oud. J.P.A. Bazuin	X	
	Oud. J. Houweling		
	Oud. P.R. Nanninga	X	

Artikel 3. Verkiezing moderamen

Achtereenvolgens worden een preses, een assessor, een 1^e scriba en een 2^e scriba gekozen. De samenstelling van het moderamen is:

Preses ds. H.Sj. Wiersma

Assessor ds. C. Koster

1e Scriba ds. P. Heres

2e Scriba ds. G. den Dulk

Artikel 4. Constituering van de vergadering

De preses van de samenroepende kerk draagt de leiding over aan de verkozen preses ds. Wiersma. Hij bedankt de samenroepende kerk en eveneens br. J.F. de Leeuw voor het voorbereidende werk.

Artikel 5. Instemming met de belijdenis

De preses ds. Wiersma verzoekt de leden van de synode hun instemming te betuigen met de Drie Formulieren van Eenheid. Alle afgevaardigden stemmen staande hiermee in.

Artikel 6. Voorbereiden vergadering

De preses schorst de vergadering voor moderamenoverleg ter voorbereiding van de vergadering en vaststelling van de agenda.

Artikel 7. Vaststellen agenda

De preses heet alle gasten hartelijk welkom. Leden van DGK hebben vrij toegang tot de vergadering. Besloten wordt dat ook GKN leden van harte welkom zijn.

De vergadering neemt kennis van de drie reacties die br. E.H. Lamberink op verscheidene deputatenvoorstellen heeft gegeven. Br. D.J. Bolt verzoekt toestemming om de synodevergaderingen te verslaan. Aan hem en ook andere pers wordt toestemming verleend met instemming van het bepaalde in de huishoudelijke regeling. Met dank neemt de vergadering kennis van de zegenwens van de studentenvereniging Virtute Dei. Verder zijn er overzichten van de quota binnengekomen van deputaten Financieel Beheer, Steunfonds Hulpbehoevende Studenten en Voorbereiding Eenwording.

De brief van br. J. Bos wordt door de vergadering onontvankelijk verklaard, hem wordt de weg gewezen om eventueel via de classis zijn zorgen kenbaar te maken.

Artikel 8. Benoeming adviseurs en quaestor

Ds. E. Heres wordt tot adviseur benoemd op het punt van erkenning. Ook ds. Karlo Janssen wordt tot adviseur benoemd als kerkrecht deskundige van de CanRC.

Als quaestor wordt br. E. Korevaar benoemd die inmiddels ruime ervaring heeft op dit gebied.

Artikel 9. Verzoek aansluiting DGK Mariënberg (De Ark)

DGK Mariënberg (de Ark): verzoek om weer opgenomen te mogen worden in het kerkverband

Deputaten ACOBB: Aanbeveling aan GS om Mariënberg (De Ark) toe te laten

Met dankbaarheid neemt de synode kennis van de brief van DGK Mariënberg (De Ark). In deze brief wordt verzocht om weer toe te kunnen treden tot het kerkverband. De kerkenraad geeft aan dat we op hetzelfde fundament staan en dat zij niet langer afzonderlijk kunnen voortbestaan. Hoewel zij zich nog steeds niet op alle punten begrepen voelen, zien ze in dat ze daar mee schuld aan hebben. Op maandag 23 september heeft de kerkenraad daarin zijn schuld voor de HEERE beleden en het volgende besloten:

- zich alsnog te conformeren aan alle uitspraken en besluiten m.b.t. Mariënberg, gedaan door de GS Lansingerland in 2017,
- daarom het revisieverzoek aan de GS Lutten, terug te nemen,
- zo te erkennen dat de schorsing van ds. M. Dijkstra onwettig is geweest en hem te beschouwen als predikant in volle rechten binnen het kerkverband.

Op woensdag 25 september is dit meegedeeld en besproken met deputaten ACOBB. Op woensdag 2 oktober is de gemeente hierin meegenomen.

Ds. Koster antwoord namens deputaten ACOBB en geeft aan hierover diep ontroerd te zijn. Het gesprek was in de geest van de brief. De kerkenraad greep met beide handen de optie van deputaten ACOBB aan om deel te nemen in het gezamenlijke kerkverband met de GKN. Eén zin is weggefallen in de brief: *De kerkenraad geeft aan van harte schuld te belijden, over alles waarin hij verkeerd gehandeld en gezondigd heeft, waardoor de gemeente van de Ark ook buiten het kerkverband geraakt is.*

Ds. E. Heres benadrukt aansluitend de ontroering en dankbaarheid. Op kleiner niveau is er een wonder van de 21 eeuw gebeurd in Mariënberg. De afgelopen jaren waren vol verdriet en treurnis, met schande voor de Naam van Christus en zijn kerk.

Ds. M. Dijkstra is als persoon in kwestie erg dankbaar dat deze morgen de hand geschud kon worden met de afvaardiging van de kerkenraad van Mariënberg. De brief en de wijze van terugkeer geven grote blijdschap. Christus brengt als het hoofd van zijn kerk, bij elkaar wat uit elkaar is gegaan. De wonden van diepe pijn en verdriet hebben tijd en genade nodig om te herstellen, maar met de kracht van de Heere kan hij doen wat in zijn vermogen ligt om te werken aan herstel van vertrouwen. Op zijn verzoek zingt de vergadering met alle aanwezigen Psalm 147:1.

De vergadering neemt het voorstel over om deze gemeente op te nemen in het kerkverband. Dit besluit wordt meegedeeld aan de GKN. Alle besluiten op de afzonderlijke vergadering zijn met het voorbehoud dat de GKN daar ook mee kunnen instemmen.

Vanuit de synode wordt wijsheid en sterkte gewenst aan de kerkenraad van DGK Mariënberg om op zorgvuldige wijze ook de gemeente hierin mee te nemen.

Artikel 10. Kascontrole deputaten art. 19 KO

Op de GS-Dalfsen kon geen decharge plaatsvinden van deputaten art. 19 KO, omdat de classis Noord-Oost had nagelaten om de boekhouding van deputaten te controleren. Op

donderdagavond 18 juli 2024 heeft deze alsnog plaatsgevonden. Het voorstel van de kascontrole om decharge te verlenen wordt overgenomen.

Artikel 11. Brief deputaten voorbereiding

Deputaten Voorbereiding Volgende Synode: Advies behandeling ingekomen stukken

DGK Opeinde: Verzoek om alle revisieverzoeken nu te behandelen

Deputaten voorbereiding hebben een advies gegeven voor de behandeling van de ingekomen stukken. Ds. Koster geeft namens deze deputaten daarbij een toelichting. Uiteraard zijn er de voorstellen van de verschillende deputaatschappen om tot samenvoeging te komen. Deze moeten worden behandeld door de gezamenlijke synode. Daarnaast zijn er verschillende revisieverzoeken binnengekomen. Deze zijn te verdelen in drie categorieën, met het bijbehorende advies van behandeling:

1. Bezwaren die enkel de erkenning van de GKN aangaan. Deze bezwaren moeten zonder de GKN worden behandeld.
2. Bezwaren tegen de wijze waarop de vereniging vorm krijgt. Dat betreft voornamelijk de omgang met verschillen. Omdat er een gezamenlijke oplossing moet komen, kunnen deze bezwaren het beste behandeld worden samen met de GKN-synode. Over deze zaken kan er wel alvast een mening vormende ronde plaatsvinden op de afzonderlijke synode van DGK, omdat ze bij DGK zijn binnengekomen en op de tafel van DGK ligt.
3. Brieven en revisieverzoeken die de wijze van vereniging niet raken. Het voorstel is om deze derde categorie onontvankelijk te verklaren omdat deze synode 'buitengewoon' is en dus enkel is samengeroepen voor zaken die de vereniging raken.

De kerk te Opeinde heeft verzocht om wel alle revisieverzoeken afzonderlijk te behandelen, vanuit de veronderstelling dat het om voorwaarden gaat waartegen de vereniging tot stand gebracht moet worden.

Vanuit de vergadering wordt opgemerkt dat ook de bezwaren over de opleiding wel in de huidige termijn moet worden behandeld. De voorstellen over de opleiding hebben al een verdere strekking dan de bezwaren die er nu liggen. Behandeling zou samen met de GKN kunnen, ook na het instellingsbesluit. De bezwaren over de zusterkerkrelatie met de LRCA zijn eveneens belangrijk. Maar het verschil is dat de bezwaren over de opleiding voor een deel toch raken aan de vereniging.

De vergadering besluit om de zaken rond de LRCA voor deze synode onontvankelijk te verklaren. Als de kerkelijke weg gevolgd zou worden, dan zouden die bezwaren thuishoren op de eerstvolgende synode van het nieuwe kerkverband (D.V. mei 2026). De bezwaren rondom de ODDW worden op deze gezamenlijke buitengewone synode samen met de GKN-synode behandeld bij het voorstel voor de Academie voor Gereformeerde Theologie, na een meningsvormende ronde op de afzonderlijke synode. Verder wordt het advies van deputaten voorbereiding overgenomen.

Commissie benoemen:

Er wordt een commissie benoemd ter voorbereiding van deze revisieverzoeken, bestaande uit:

- Ds. M. Dijkstra
- Br. A. van Egmond
- Ds. P. Heres

- Ds. Wiersma
Ds. E. Heres dient als adviseur

Artikel 12. Aantreden secundi en instemming belijdenis

Aangezien meerdere primi-afgevaardigden betrokken zijn geweest bij de besluitvorming waartegen bezwaar is gemaakt, worden hun secundi verzocht om aan tafel plaats te nemen en instemmen met de Drie Formulieren van eenheid. Staande stemmen de volgende broeders hiermee in:

G. Schaak
H.D. Hoving
W. Westendorp
J.P. Bakker
G. Brinkman
H. Tromp
J.P.A. Bazuin
P.R. Nanninga

Na een uitgebreide middagpauze volgt de behandeling van de bezwaren.

Artikel 13. Bezwaar br. P. Bos

3.1.2 P. Bos Bezwaarschrift inzake synodebesluiten op 16 maart 2024

Het eerste deel van het bezwaarschrift van br. P. Bos (de status van de GKN) betreft de erkenning van de GKN. Alleen dit deel wordt hier behandeld. De broeder stelt dat erkenning en samengaan met de GKN niet mogelijk is, zolang zij geen schuldbelijdenis over hun ontstaan hebben gedaan.

De commissie stelt voor om dit bezwaar van br. P. Bos onontvankelijk te verklaren. De broeder had zijn bezwaar bij de GS Dalfsen moeten indienen, aangezien op de GS Lutten al aan de orde is geweest dat er in fundamenteel opzicht geen gronden zijn die het kerkelijk gescheiden zijn van beide kerkverbanden rechtvaardigen¹. In plaats van te wijzen op de schuld van de ander, is het nodig dat we wederzijds en wederkerig onze gemeenschappelijke schuld en schaamte voor de HEERE en naar elkaar uitspreken.

De synode neemt het voorstel van de commissie over.

In de reactie op het bezwaar van de broeder zal tevens gewezen worden op wat de synode van Middelburg van 1869 uitsprak over de toenmalige vereniging:

'... zonder voorwaarden, zonder oude feiten of vroegere geschiedenissen op te halen, vergeten en vergeven hetgeen achter ons ligt en zich strekken naar hetgeen voor ons ligt.'

Artikel 14. Bezwaar br. H.C. de Marie en zr. W.J. de Marie – Dam

3.1.3 H.C. de Marie: Revisieverzoek i.v.m. besluit erkenning van GKN

Het bezwaarschrift van br. en zr. de Marie – Dam is gericht tegen de erkenning van de GKN als kerken van Christus. De bezwaarden wijzen op verschillende voorbeelden waarover zij zich zorgen maken. Dat betreft voornamelijk uitspraken en handelingen van predikanten in het verleden.

¹ Acta buitengewone GS Lutten 2019 p. 27

De commissie is van oordeel dat het bezwaarschrift afgewezen moet worden. De kerken moeten niet beoordeeld worden op grond van particulieren uitspraken, maar op grond van wat de kerken officieel leren en verkondigen². Daar komt bij dat er in de afgelopen tien jaar ook een ontwikkeling is geweest binnen de GKN. Verder is het een onderdeel van de vereniging dat er altijd de ruimte blijft om elkaar aan te spreken op uitspraken of een verschillende toepassing van het kerkrecht. Wat zusterkerkrelaties betreft wordt gehandeld naar het voorbeeld van de Vereniging in 1892. Toen heeft men ook elkaars zusterkerkrelaties overgenomen, waarbij eventuele bezwaren daartegen op een later moment aan de orde kunnen komen.

De synode neemt het voorstel van de commissie over.

Artikel 15. Bezwaar ds. S. de Marie

3.1.4 S. de Marie: Revisieverzoek inzake de uitspraak na het verzoek van broeder Teunis.

Ds. S. de Marie maakt bezwaar tegen de afwijzing van het revisieverzoek van br. C.A. Teunis over de status van de GKN in verband met hun lidmaatschap van de ICRC. De bezwaarde stelt voorop dat de CGK als leden van de ICRC niet te kennen zijn als Schriftgetrouwe kerken. Verder verwijst hij naar de uitspraken die de meerdere vergaderingen in het verleden over de ICRC en hun lidkerken hebben gedaan en omschrijft hij het karakter van deze organisatie.

De commissie stelt voor om het bezwaar van ds. S. de Marie af te wijzen. Hoewel de ICRC wel te maken heeft met de erkenning van andere lidkerken, blijft staan dat de ICRC een conferentie is een geen kerkelijke vergadering met bindende besluitvorming. Het lidmaatschap op zichzelf maakt niet dat de GKN niet te erkennen zijn als kerken van Christus. Anderzijds stemt de commissie toe dat de GS Dalfsen heeft verzuimd om haar besluit te confronteren met de eerder genomen besluiten over de ICRC. Daarom moeten zowel de uitspraak van de GS Emmen 2009, art. 109E als de problematiek t.a.v. erkenning van andere lidkerken aan de orde worden gebracht bij de besluitvorming met de GKN over de buitenlandse betrekkingen.

Ds. M. Dijkstra merkt op dat de GKN het lidmaatschap al hebben op het moment van de vereniging. Zij brengen dat dus in bij de eenwording. Een eventueel bezwaar is dan op een later moment op zijn plaats.

Een afgevaardigde vraagt of het voorstel van de commissie niet overeenkomt met het verzoek van de bezwaarde. De commissie verklaart dat de bezwaarde verlangt dat het besluit van de GS Dalfsen komt te vervallen. De commissie wil het besluit handhaven, omdat het lidmaatschap van de ICRC de erkenning van de GKN niet in de weg staat, maar wil wel een deel van het verzoek van de bezwaarde meenemen.

De synode neemt het voorstel van de commissie over.

² Zie ook het slotwoord van de Dordtse Leerregels: “Daarom bezweert deze synode van Dordrecht in de naam van de Here allen die de naam van onze Verlosser Jezus Christus godvrezend aanroepen, dat zij over het geloof van de gereformeerde kerken niet moeten oordelen op grond van lasterpraat, die van hier en daar bijeen geraapt is. Ook niet op grond van persoonlijke uitspraken van sommige oude of nieuwe leraren; dergelijke uitspraken worden vaak ook nog te kwader trouw aangehaald, verminkt en verkeerd uitgelegd. Maar over het geloof van de gereformeerde kerken moeten zij oordelen op grond van de publieke belijdenisgeschriften van de kerken zelf en op grond van deze uiteenzetting van de rechtzinnige leer, die door alle leden van de hele synode met volledige eenstemmigheid is vastgesteld.”

Artikel 16. Bezwaar br. G.M. Boogert

3.1.1 G.M. Boogert: Bezwaarschrift inzake eenwording GKN

Het eerste deel van het bezwaar van br. G.M. Boogert gaat over de erkenning van de GKN. Hij heeft bezwaar tegen de werkwijze van de GS Dalfsen om eerst de erkenning uit te spreken en daarna pas het bezwaar van br. C.A. Teunis te behandelen.

De commissie stelt voor om het bezwaar van br. Boogert onontvankelijk te verklaren. De broeder doet een oproep om niet op verkeerde wegen te gaan. Echter bevat het bezwaar geen concreet verzoek en voldoet het zo niet aan de regels voor revisieverzoeken. In de beantwoording kan wel verwezen worden naar de andere revisieverzoeken die de synode heeft behandeld ten aanzien van de erkenning van de GKN.

De synode neemt het voorstel van de commissie over.

Artikel 17. Vervolg van de vergadering samen met de GKN-synode

Zie acta van de gezamenlijke synode.

Artikel 18. Meningsvormende ronde over de bezwaren aangaande de wijze van vereniging

3.2.1 DGK Opeinde: Revisieverzoek inz. omgang met kerkelijke verschillen DGK GKN

3.2.2 T.L. Bruinius: Revisieverzoek inz. omgang met kerkelijke verschillen DGK GKN

3.2.3 S. de Marie: Revisieverzoek inz. omgang met kerkelijke verschillen DGK GKN

3.2.4 W. Snippe: Revisieverzoek inz. omgang met kerkelijke verschillen DGK GKN

3.2.5 DGK Lutten e.o.: Revisieverzoek inz. omgang met kerkelijke verschillen DGK GKN

3.5 K. Schaak: Revisieverzoek inzake diverse zaken

Classis Zuid-West: verzoek om instelling deputaatschap m.b.t. eenheid in de liturgie

3.6.3 R. ten Have: Adhesie De Marie inz. Abbotsford, Teunis en verschillen DGK-GKN

3.6.4 P.P. van der Wal: Adhesie Bruinius inz. ODDW, Bruinius inz. art 4.02 punt d

Na het gezamenlijke deel met de Generale Synode van de GKN vergadert de synode nog afzonderlijk verder. De preses ds. Wiersma geeft een ronde vrij om een mening te vormen over de revisieverzoeken aangaande de wijze van vereniging ter voorbereiding op de gezamenlijke vergadering met de GKN.

In de bespreking wordt opnieuw bevestigd dat de GS Dalfsen voornamelijk heeft uitgesproken dat de verschillen niet kerkscheidend zijn. Voor velen is onduidelijk of het aanvaarden van de verschillen nu betekent dat de plaatselijke kerken vrij zijn in hoe ze ermee omgaan. In Dalfsen speelt dit des te meer, aangezien de beide kerken daar ook te maken hebben met de verschillen met het oog op vereniging. Er is een grote breedte aan bezwaren binnengekomen, het is belangrijk om daar goed recht aan te doen. Meerdere afgevaardigden noemen dat de bezwaarden goede lijnen bieden om in de toekomst eenduidigheid te krijgen t.a.v. de verschillen.

Ds. Koster wijst op het verzoek van de classis Zuid-West om een deputaatschap in te stellen om het Gereformeerd Kerkboek uit te breiden, waarbij men niet alleen terugkijkt naar wat we nu hebben. Maar zo mogelijk een herziening van de huidige gezangen met toevoeging van gezangen uit andere hoek. Dit zou een stap kunnen zijn richting een goede consensus met de GKN.

Artikel 19. Meningsvormende ronde over de bezwaren aangaande artikel 5.01 van GS Dalfsen m.b.t. ODDW

3.3.1 T.L. Bruinius: Revisieverzoek inzake besluiten met betrekking tot de Dienst des Woords

3.3.2 W. Snippe: Revisieverzoek inzake besluiten met betrekking tot de Dienst des Woords

3.3.3 S. de Marie: Revisieverzoek inzake besluiten met betrekking tot de Dienst des Woords

3.6.2 H. Folkers: Adhesie De Marie inz. ODDW

3.6.4 P.P. van der Wal: Adhesie Bruinius inz. ODDW, Bruinius inz. art 4.02 punt d

Ook rondom de bezwaren met betrekking tot de ODDW geeft de preses een ronde vrij om een mening te vormen over de revisieverzoeken ter voorbereiding op de gezamenlijke vergadering met de GKN.

Uit de bespreking blijkt dat een aantal afgevaardigden begrip hebben voor de zorgen die de bezwaarden aankaarten ten aanzien van de TUA. Daarbij wordt opgemerkt dat deputaten ODDW zich nog niet hebben verhouden tot de aandachtspunten in de acta van de GS Dalfsen en een waardering van mogelijke schrijfkritiek en dwalingen aan de TUA. Een afgevaardigde spreekt zijn twijfels uit bij het gebruik van de TUA, hij ziet liever dat we doorgaan met de lijn van voorheen.

Br. Plaggenmars merkt op dat de bezwaarden suggestief dingen neerzetten in hun bezwaar. Hij benadrukt dat iedereen het goede wil doen voor de opleiding van de studenten. Wat goed en fout is moet niet verabsoluteerd worden. Wel noemt hij het wijs om de bezwaarschriften mee te nemen naar de gezamenlijke vergadering met de GKN.

Artikel 20. Instelling commissie bezwaren aangaande de wijze van vereniging en ODDW

Op voordracht van het moderamen wordt een commissie ingesteld die zich zowel richt op de bezwaren aangaande de verschillen in de kerkelijke praktijk als de bezwaren tegen de besluiten over de ODDW. Deze commissie moet met voorstellen komen voor de gezamenlijke vergadering.

De vergadering neemt het voorstel over en benoemt de volgende broeders in deze commissie:

- Ds. M. Dijkstra
 - Br. P.R. Nanninga
 - Br. W. Westendorp
 - Ds. H.Sj. Wiersma
- Ds. E. Heres dienst als adviseur

Artikel 21. Afronding afzonderlijke synode

De volgende vergadering is D.V. op 19 oktober vanaf 09:30. Het is verstandig om zoveel mogelijk samen op te trekken met de GKN als het gaat om de besluitvorming. Die dag wordt er direct gezamenlijk vergaderd, maar zal de besluitvorming afzonderlijk plaatsvinden.

Het moderamen zal met een voorstel komen over de behandeling van het voorstel over de Bazuin en het verzoek van DGK Lutten aangaande de doop van pleegkinderen.

Het moderamen stuurt een schrijven naar de scriba's over het besluit tot vereniging en het toetreden van DGK Marienberg zodat het meegenomen kan worden in de afkondigingen en het gebed.